Nr. 43 Koźmin, środa dnia 30 maja 1923 r. Rok 36

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: miesięcznie **1600** mkp. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 100 mkp.

Dział urzędowy

Nr. 202. Na rendanta szkoły katolickiej w Dzierżanowie wybrany został Wojciech Kaczmarek z Dzierżanowa. Wybór zatwierdzam. — Nr. dz. 86/23. S. O. I. —

Koźmin dnia 26 maja 1923 r.

Starosta, w z. Andrzejczak.

Obwieszczenia innych władz.

Nr. 203. 1. Dnia 10 czerwca nastąpi uroczyste przeprowadzenie zwłok śp. Dr. K. Marcinkowskiego, jednego z najzasłużeńszych synów Wielkopolski, do grobów Zasłużonych przy kościele św. Wojciecha w Poznaniu. Dnia 9 czerwca poświęcą szkoły godzinę pamięci i zasługom tego męża, podając charakterystykę jego działalności.

2. **Ważne! Natychmiast donieść!**

Statystyka szkół według stanu z d. **1 czerwca 1923 r:**

a) Liczba dzieci katol., ewang., żydowskich, chłopców, dziewcząt. Dzieci zwolnione doliczyć!

b) Szkoły, które nie zaabonowały Dziennika Urzędowego Okręgu Szkolnego Poznańskiego, doniosą mi o tem **bezzwłocznie.**

c) Elementarz Piotrowskiego nie ma być nanowo wprowadzany; gdzie jest może pozostać.

Koźmin, dnia 25 maja 1923 r.

Inspektor szkolny
Chojecki

Dział nieurzędowy

Odezwa

Na zasadzie reskryptu Ministerstwa Skarbu z dnia 30 kwietnia 1923 r. wypuszczone zostały w dniu 15 bm.

6 % Złote Bony Skarbowe Serji C. z terminem płatności 15 lutego 1923 r. p/g reskryptu zaś Ministerstwa Skarbu z dnia 11 maja 1923 r. wypuszczone zostaną w dniu 1 czerwca r. b.

6 % Złote Bony Skarbowe Serji D. z terminem płatności 1 grudnia 1923 r. Obydwie serje C i D 6 % Bonów Złotych wynoszą po 15 miljonów złotych.

Sprzedaż 6 % Złotych Bonów Skarbowych odbywa się za gotówkę w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i jej Oddziałach, w Pocztowej Kasie Oszczędności oraz w instytucjach bankowych, powołanych do tego przez Ministra Skarbu, który ustawia kursa bonów złotych. Odsetki będą płatne z góry przez potrącenie od ceny imiennej bonow.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa i jej Oddziały sprzedają też 6 % Złote Bony za 5 % obligacje Pożyczki Odrodzenia 1920 r., przyczem obligacje oblicza się po cenie nominalnej z doliczeniem wartości bieżącego kuponu. W celu przyjścia z pomocą posiadaczom, którzy nabyte 6 % Bony pragnęliby sprzedać, P. K. K. P. i jej Oddziały nabywają Bony po kursie dziennym ustanowionym przez Ministerstwo Skarbu. Bony Skarbowe przyjmowane są jako kaucje, wadja według wartości imiennej; wartość imienna przeliczona na marki polskie według ceny emisyjnej 6 % Złotych Bonów.

Na końcu zaznacza się, że nabywcom 6 % Złotych Bonów Skarbowych za dostarczone waluty pełnowartościowe do P. K. K. P. przysługuje prawo otrzymania pożyczek na rachunek otwartego kredytu zabezpieczonego bonami, do wysokości 75 % wartości nominalnej po kursie złotego w dniu otrzymania kredytu za oprocentowaniem tylko 7 % w stosunku rocznym.

Ostrów, dnia 18 maja 1923 r.

Dyrekcja Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej
Oddziału w Ostrowie

Uznanie marszałka Focha dla armji polskiej.

Warszawa, 15. 5. Pan marszałek Polski, Francji i Anglji Ferdynand Foch w dniu swego wyjazdu z Polski przesłał na ręce min. spraw wojsk. gen. Sosnkowskiego, ministra wojny. Panie ministrze! Opuszczając Polskę, której gorącego, drgającego uczuciem przyjęcia nigdy nie zapomnę, składam Panu moje gratulacje, z okazji wszystkiego, co w armji polskiej widziałem.

Na polach ćwiczeń w Biedrusku i Krakowie stwierdziłem spokój i swobodę dowodzenia, prawidłowość rozkazów taktycznych i ich dobre wykonanie przez wojsko, znakomite wyszkolenie wszystkich rodzajów broni z manewrowaniem i strzelaniem. Na przeglądzie w defiladach w Warszawie, Poznanin, Lwowie, Krakowie i rozmaitych punktach mojej podróży mogłem podziwiać dobry wygląd wojsk, postawę wojskową żołnierzy, sprężystość ich ruchów, dobry stan ich wyekwipowania i umundurowania, jak również doskonałe utrzymanie koni. Szczególnie dobre wrażenie wywołała na mnie także organizacja i funkcjonowanie szkół których przeglądu dokonałem, szkoły podchorążych, wyższej szkoły wojennej i tych szkół, których program Pan mi wyłożył, kursu doszkolenia i wyższego centrum wyszkolenia. Zapowiadają one doskonałą jedność doktryn, zapewniają jednolitość korpusu oficerskiego, złożonego z elementów o tak różnem pochodzeniu. Z tych właśnie ognisk wiedzy wojskowej oficerowie wzniosą w koszary wojskowe wszystkich dzielnic Polski ten sam zapał i te samą wiedzę.

Przez wytrwałość w obranym kierunku, nieprzerwane wysiłki oficerów w szkołach i oddziałach, szczególnie przez organizację prasy wyższych dowództw dokonane będzie ostateczne ukonstytuowanie polskiej armji narodowej i dźwignięcie na wyższy jeszcze poziom wyszkolenia. Polska może być słusznie dumną ze świetnych wyników już osiągniętych w tym kierunku pod sprawnem kierownictwem zarówno Pana, jak i marszałka Piłsudskiego. Są one rękojmią wielkości rezultatów, który przyniesie przyszłość. To też jestem przekonany że Sejm i kraj w przeświadczeniu, że pomyślność Ojczyzny mierzy się wielkością poniesionych, ofiar, potrafi dostarczyć środków do ciągłego ulepszenia instytucji wojskowych. Polska zaś będzie pewną, iż ujrzy w krótkim czasie swoją armję zdolną do obrony nienaruszalności odrodzonej Ojczyzny przeciwko wszystkim napastnikom. Proszę wierzyć w moje bardzo serdeczne uczucia dla Pana. (—) Foch.

Komunikaty

Z powodu licznych zapytań co do sposobu spieniężenia czeków podróżniczych „American Express Company“ „Związku Banków Amerykańskich“ — „American Bankers Association“ — „Bankers Trust Company“. Podaje się co następuje:

Przy wypłacie czeków należy zarządać przedłożenia drugiego podpisu posiadacza konta w oczach kasjera, który winien się upewnić, że czeki nie były podpisane przedtem i powinien uważać, aby pokazując czeki nie podpisane, przedstawiający nie zmienił je i nie wręczył czeku z podpisem już przygotowanym. Należy również sprawdzać paszport i dokumenta osobiste osób, które przedstawiają czeki podróżnicze do opłaty.

Czeki podróżnicze „American Express Company“ są na blankietach z papieru sporządzonego w taki sposób, że zawierają różnobarwne okrągłe punkciki a to żółte, zielone, różowe i niebieskie. Kasjer powinien zawsze sprawdzić wszystkie szczegóły wyżej wymienione.

Czeki podróżnicze — Travelers Chroches — American Bankers — Association — Bankers Trust Company.

Czeki American Association są na białym papierze i są wystawione w odcinkach 10, 20, i 100 dolarowych. Czeki te nie posiadają jednakowego koloru ale są niebieskie, zielone, żółte i pomerańczowe, zależy od wysokości kwoty na jaką opiewają

Czeki kupowane nie od posiadacza konta, lecz od osób drugich lub trzecich należy przyjmować z ostrożnością, od osób znanych lub odpowiedzialnych.

Pielgrzymka do Wilna. Towarzystwo Pielgrzym w Poznaniu organizuje pielgrzymkę do Wilna w dniach od 2—8 lipca b. r. Pielgrzymka zwiedza Warszawę i zatrzymuje się 2 dni w Wilnie. W drodze powrotnej jedzie z Warszawy statkiem parowym przez Płock do Włocławka i staje w Poznaniu w niedzielę 8 lipca. Przypuszczalne koszta bez utrzymania i noclegu wynoszą II. kl. 350 000,— mkp. a III. kl. 200 000,— mkp. Zgłoszenia uprasza się przesyłać pod adr.: M. K. X. radca K. Radoński Poznań ul. Kościelna.

Wiadomości miejscowe

Borek. (Pieniądze w kanapie.) Podczas nieobecności rodziców urządziła córka gospodarza M. zabawę taneczną, zapraszając na nią kilku młodych chłopaków. Ojciec jej, który co dopiero z Francji wrócił, przywiózł tysiąc franków i schował do kanapy pomiędzy sprężyny. Powróciwszy do domu, zauważył brak 1000 franków, a dowiedziawszy się o wesołej rozrywce, przywołał policję która u jednego z uczestników „bibki“ odnalazła pieniądze. Nieuczciwy gość dostał się pod klucz.

— (Chleb dla swoich.) W Borku potrzebny jest handel żelaza; kupiec Polak miałby tu bardzo dobre powodzenie, gdyż specjalnego handlu żelaza tu niema, a dwory okoliczne mają znaczne zapotrzebowania.

Kronika policyjna

W nocy z 28 na 29 marca br. wyprowadziła Elżbieta Radajewska z Lipówca swemu szwagrowi Bolesławowi Marchewce w Góreczkach z chlewa krowę, a kiedy takową w Koźminie zamierzała sprzedać, uczciwy handlarz p. Wuttke z podejrzenia doniósł o tem tut. Policji, której dochodzenia wykazały że krowa pochodziła z kradzieży.

Antoni Kneizel i Antoni Sarnowski z Koźmina skradli w nocy z 3. na 4. IV. Sylwestrowi Styburskiemu z szopy 2 bydlęce skóry. Michałowi Zawadzie w Polskich-Olędrach skradł Andrzej Lewicki około 8 ctr. zboża.

7. 4. 23. aresztowano Józefa Biadałe z Koźmina, który popełnił większą kradzież biżuterji w czasie swego pobytu w Katowicach.

P. Augustowi Nentwigowi w Wielowsi skradziono z 21. na 22. 4. 6 ctr. pszenicy i 40 funt. koniczyny. Jako sprawców wykryto Franciszka Bielskiego z Wielowsi i brata jego Władysława z Zdun. Kiedy ostatni dowiedział się o aresztowaniu jego brata Franciszka, tenże zbiegł do Krakowa lecz i tam został aresztowany. Władysławowi Bielskiemu udowodniono kradzież pszenicy i koniczyny p. Classemu w Wronowie w marcu, do której kradzieży miał spólnika Wojtyczke Jana z Zdun, którego również odstawiono do więzienia sądowego w Koźminie.

26. 4. 23. aresztowano i odstawiono do więzienia Gryszkę Stanisława, Kołaskiego Sylwestra i Sztudra Stanisława za dokonanie kilka kradzieży pom. innemu srebra w dniu 21. lipca 22. r. na szkodę Jana Kaźmierczaka w Koźminie.

W dniu 5. 5. 23. doprowadzono do wiezienia Michała Matuszczaka z Czarnegosadu o kradzież owsa Antoniemu Pieniężnemu w Czarnymsadzie, za napad na Trawinskiego w Czarnym sadzie oraz za opór p.ko władzy.

14. 6. 23 przychwycono szajke kieszonkową i to: Walentyna Foll (wdową) z Wrocławka, Helene Wyrębską (wdową) z Kalisza i Franciszka Tarnowskiego (wdowca) z Wrocławka. Jak śledztwo wykazało, zgodna trójka już w Inowrocławiu powzięła plan jechać do Koźmina na targ gdzie też udało im się ograbić 6 osób z pieniędzy w koszykach wzgl. portfelach ogólnej sumy 2 000 000,— marek.

17. 5. 23. aresztowano Łucję Dobrowolską z Kalisza, która na jarmaku w Koźminie Annie Mrozkowiakównie skradła 16 000 mkp. w chwili gdy poszkodowana robiła zakupy w składzie.

W dniu 19. 5. 23. skradziono Marji Opielewiczowej złoty zygarek z łańcuszkiem do którego czynu przyznała się służąca Wiktorja Dyndasówna.

Z obławy za pijakami.

Dla własnego bezpieczeństwa wsadzono w areszcie policyjnym:

26. 4. 23. Kurzawskiego Leona z Koźmina. — 9. 5. 23. Zmyślonego Jana z Kaniewa. — 9. 5. 23. Tomaszewskiego Józefa z Paniwoli. — 9. 5. 23. Łakomego Jana z Nowy-Obry. — 9. 5. 23. Baszyńskiego Jana z Koźmina. — 23. 5. 23. Sierszułe Stanisława z Koźmina. — 26. 5. 23. Gogulskiego Wacława z Koźmina.

Wiadomości pozamiejscowe

Rawicz. Pięćdziesięcioletni jubileusz nauczycielski obchodzi w dniu 10 czerwca br. p. **Piotr Paliński** przy seminarjum państwowem w Rawiczu. Jubilat za czasów pruskich był prześladowany za nieugiętość w kierownictwie „Stowarzyszenia Katolickich Nauczycieli Księstwa“, z siedzibą w Bydgoszczy (w latach 1892—1895), i za wydanie w. r. 1894 „Djabła w szkole“, w którem to dziełku (pod pseudonimem Janka z nad Wisły) wskazał na bezwzględne i srogie germanizowanie i lutrzenie dzieci ludu polskiego w szkołach pruskich, szczególniej w symultankach. P. Paliński pracował też wiele lat na obczyźnie. Jego wykłady przy świetlanych obrazach i prace literackie są dziś jeszcze u bardzo wielu w żywej pamięci. Jako nauczyciel w Bydgoszczy p. P. pracował w polskich towarzystwach i podtrzymywał piórem swojem „Straż Polską“, późniejszą „Gazetę Bydgoską“. W latach 1904 i 1905 będąc redaktorem „Gazety Gdańskiej“ odcierpiał 4-miesięczną kaźń więzienną za pracę oświatową na Kaszubszczyźnie. W czasie walki kulturnej pracował razem z ś. p. Franciszkiem Przyniczyńskim, X. Bontzkim i Juljuszem Ligoniem w „Gazecie Górnośląskiej“, odpierając twardem, nieugiętem piórem napaści pruskich kulturników na Kościół katolicki i naród polski. — Jako dyrektor zakładów ogrodniczych w Hillegom - Haarlem (Holandja) zjednał sobie p. P. swoją sumienną pracą w całej pełni szacunek holenderskiego społeczeństwa. — W czasie wojny wszechświatowej służył on sprawie naszej po tej i tamtej stronie linji bojowej.

Poznań. W sobotę dnia 19 b. m. rozpoczął się w Parku—Narodowym pod Poznaniem 3 dniowy zlot harcerstwa z powodu obchodu 10-lecia harcerstwa na ziemiach zachodnich Rzeczypospolitej. Dzień pierwszy zlotu poświęcony był po przyjęciu drużyn zamiejscowych zawodom jednostkowym i drużyn i poświęceniu kamienia węgielnego pod pomnik dla poległych harcerzy. W niedzielę po mszy w obozie nastąpiło otwarcie wystawy harcerskiej w hali targowej, poczem po defiladzie przed Zamkiem odbywa się uroczysta akademja w auli uniwersyteckiej. Popołudniu olbrzymie tłumy mieszkańców z Poznania udały się do obozu na pokaz życia harcerskiego w obozie. Dziś odbyły się w dalszym ciągu popisy i zawody między drużynami a po południu publiczne popisy na boisku. O godz. 6-tej po południu po wizycie lorda Gavana nastąpiło wydanie nagród zwycięzcom.

Inowrocław. (Kradzież w szkole). Trzy miljony marek skradziono w ub. tygodniu w szkole wydziałowej w nocy. Pieniądze wpłynęły jako czesne od uczni — nierozważna skarbniczka zakładu pozostawiła gotówkę przez noc w biurku w lokalu szkoły. Władza policyjna skonstatowała, iż okno w pokoju tym się znajdujące, stało w godzinach porannych otworem. Podejrzenie pada na pedla, którego poddano śledztwu.

Wieleń. (Świętokradztwo.) Niewyśledzeni dotychczas spzawcy okradli w tych dniach kościół parafjalny w Wieleniu. Zabrali mianowicie: 1. monstancję złotą, 1. monstancje srebną, antyczną puszkę do kumunikantów, muślinowe nakrycie na ornat, 6 białych powłok na chorągwie, 1. białą powłokę na baldachim duży wał czarnego sukna. Ogólna wartość około 8 miljonów. Policja nasza rozwinęła energiczne dochodzenia i jest już na tropie świętokradców.

Ruch w towarzystwach

Komunikat:

„Stowarzyszenie Urzędników P. K. i S. na powiat Koźmiński — T. z. — w Koźminie“ urządza

w niedzielę. dnia 24 czerwca b. r. wycieczkę do Zamku Gołuchowskiego, powiat Pleszewski, w celu zwiedzenia tamtejszego muzeum i parku.

Wyjazd z Koźmina nastąpi wozami drabiastymi o godz. 4-tej rano do Pleszewa. Z Pleszewa do Gołuchowa zaofiarowało Stowarzyszenie Urzędników w Pleszewie wozy drabiaste oraz pomoc naszemu Stowarzyszeniu w każdym kierunku.

Członkowie Stowarzyszenia, którzy we wycieczce tej udział wziąść pragną, zechcą się zgłosić najpóźniej do soboty, dnia 9 czerwca b. r. u sekretarza Stowarzyszenia naszego tam ilość osób biorących udział podać i od każdej osoby mk. 5000,— kaucji á konto kosztów złożyć. **Udział brać mogą członkowie i ich rodzina bez dzieci.**

Koszty wycieczki (podróż) wynosić będą od osoby mk. 5000 — 8000,—.
Późniejszych zgłoszeń nie uwzględni się.

Prezes
J. Marciniec
Dyrektor szkoły Ogrodniczej

Sekretarz
Andrzejczak
Starszy sekretarz pow.

Zebranie Stow. Chrześć. Nar. Nauczycielstwa w Koźminie odbędzie się w sobotę dnia 2 czerwca rb. o godzinie 5 po południu u pana Podlewskiego:

Porządek obrad:

1. Zagajenie, 2. Referat, 3. Sprawozdanie z zjazdu Delegatow w Poznaniu, 4. Uporządkowanie składek za czerwiec, 5 Wręczenie gazety: „Nauczyciel Polski“, 6. Wolne głosy.

O kompletny udział prosi

Tetzlaff, prezes.

Obwieszczenie

W naszym rejestrze handlowym A zapisano dzisiaj pod Nr. 169 co następuje:

Piotr Mensfeldowski, Interes bławatów i kolonjalny Borek. Drogą kupna, przeszedł interes od dotychczasowej właścicielki Leokadji Mensfeldowskiej na kupca Piotra Mensfeldowskiego w Borku.

Koźmin, dnia 19 maja 1923 r.

Sąd Powiatowy.

Freiwaldskie dachówki gliniane
(gąsiory)
nadeszły. Jako też wszystkie inne
materjały do pokrywania dachów z dachówki i z papy
dostarcza stale w najlepszych jakościach tanio i wprost z fabryki po cenach fabrycznych.

W dalszym polecam do natychmiastowej dostawy wszelkie gatunki
cegieł i klinker najlepszy cement portlandzki, koryta kamienne, kamienie szamotowe, węgiel górnośląski, drzewo opałowe

Freiwaldauer Tondachsteine
(Biberschwänze)
eingetroffen. Auch alle anderen
Dachdeckungsmaterialien für Ziegel und Pappdächer
liefere ständig in bester Qualität preisgünstigst und direkt ab Werk zu Fabrikpreisen.

Des Weiteren empfehle ich zur prompten Lieferung alle Sorten
Mauersteine und Klinker, besten Portlandzement, Tonkrippen — Chamottesteine, — Oberschlesische Steinkohlen, Brennholz

Interes budowlany i materjałów budowlanych
THORENZ, POGORZELA — TEL. 15.

Książki szkolne zeszyty, piórka, atrament, tablice, rysiki, gąbki i t. d. i t. d.

poleca

Księg. J. Kraszewska (Administracja Orędownika)

Wszelkie druki

(najwykwintniejsze) wykonuje po cenach umiarkowanych
Zakład Graficzny
Edwarda Kraszewskiego w Koźminie (Wlkp.)

KUPUJEMY
ziemniaki jadalne
(białe)
prosimy o łaskawe złożenie ofert
pod:

EKSPORT-ROLNY
KĘPNO (POZN.) — TEL. 79
właściciel ST. PAWLAK
filja w BRALINIE p. Kępno
Telefon 23.

Komunikat!

Członkom naszym komunikujemy niniejszem, że mocą uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 28 kwietnia br. **podwyższone zostały udziały** z mk. 3000,— **na mk. 20000,—** od członka — z tem, że członkowie nie będący w stanie udziału spłacić naraz, spłacić tenże mogą w 5-ciu ratach miesięcznych po 4000,— mk.

Członków uprasza się przeto o spieszne wpłacenie udziałów, gdyż w przeciwnym razie narazić się mogą na to, że w swoim czasie nie otrzymają chleba z naszej piekarni a pozatem zostać mogą w myśl § 9 statutu ze „Spółki" wykluczeni.

Udziały wpłacać prosimy w naszem składzie piekarskim. Dywidenda we wysokości 10% za rok 1922 została w myśl uchwały Walnego Zgromadzenia do udziałów dopisana.

Cena chleba w naszej „Spółce" wynosi 880 mk. za 1 funt.

Spółka Piekarsko-Rzeźnicka Spółdzielnia z odp. ogr. **w Koźminie**
ulica Przyjemskiego nr. 1

Nakładem i drukiem Edwarda Kraszewskiego w Koźminie.
Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Edward Kraszewski w Koźminie. Telefon 34